

projectvoorstel do it yourself / Den Haag Zuid-West

DIY/ DHZW

DIY/
DHZW

DIY/ DHZW

do it yourself / Den Haag Zuid-West

*DIY/DHZW is een initiatief van
Jacqueline Heerema en Duel.*

Inhouds opgave

- p. 3 **Intro Den Haag Zuid-West**
- p. 5 **DIY Do It Yourself**
- p. 7 **DIY in DHZW**
- p. 11 **CV Jacqueline Heerema**
- p. 13 **CV Duel**

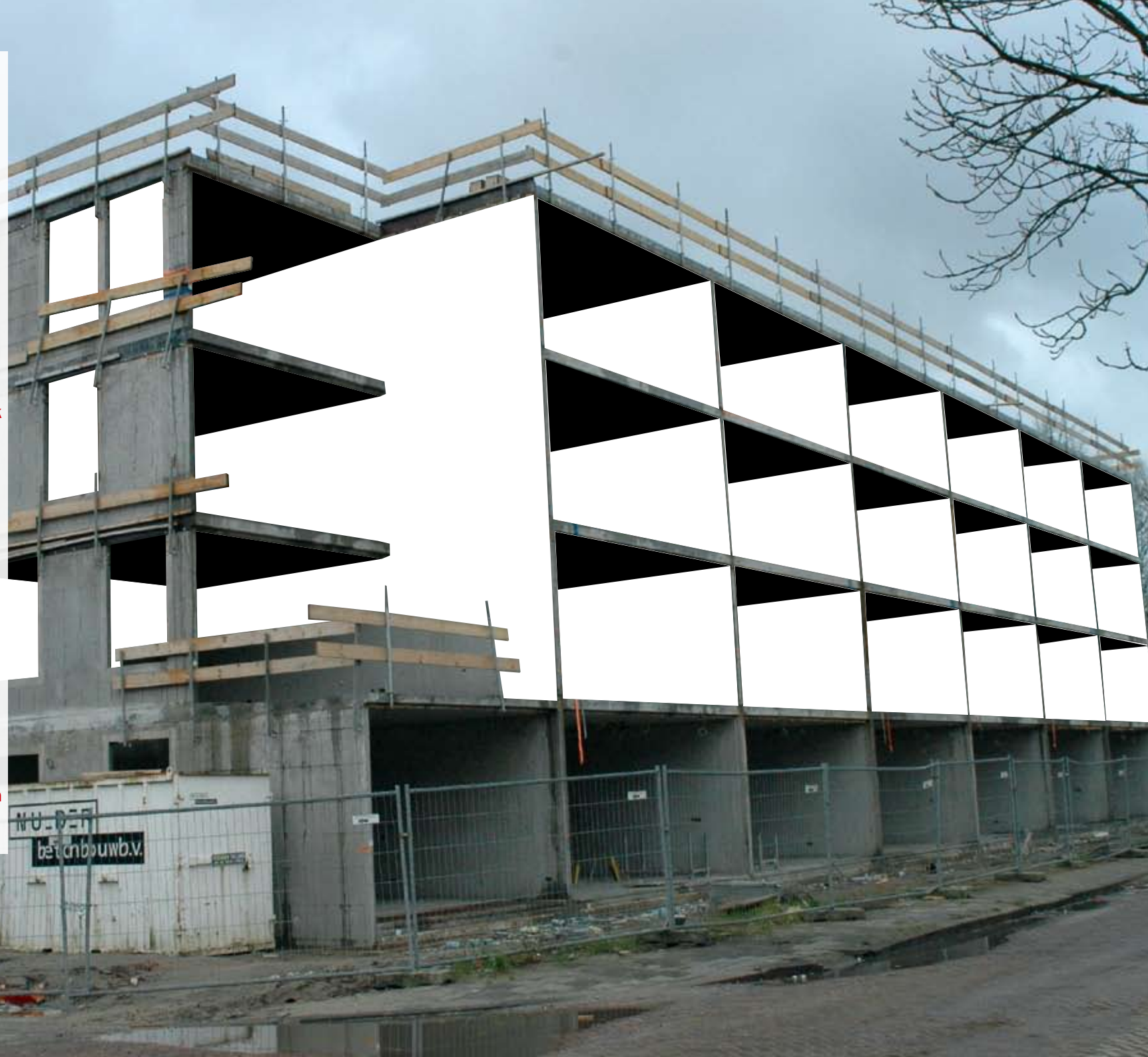
DIY/ DHZW

(werktitel)

do it yourself / Den Haag Zuid-West

Met het voorstel 'DIY/DHZW' willen we ruimte in de Haagse wijk Zuid-West veroveren. Op deze stedelijke restruimte worden tijdelijke en wisselende initiatieven georganiseerd. DIY/DHZW biedt buurtbewoners de benodigdheden voor nieuw cultureel gebruik. Deze plekken dienen tevens als gemeenschappelijke open ruimtes zoals bedoeld in het oorspronkelijk plan van Dudok.

De DIY-plekken kun je zien als non-places, neutrale plekken die als een virus in de wijk verschijnen en weer verdwijnen. De plekken kenmerken zich als witte ruimtes. Muren, ramen, plafonds zijn allemaal wit. Op sommige plekken ontstaan complete witte kubusvormige bouwwerken. De bedoeling van deze non-places is de mogelijkheid te bieden om kwaliteiten en mentaliteiten te verbinden in een identiteitsloze ruimte. Door deze tijdelijke werkplaatsen te gebruiken voor samenwerking tussen professionals, het bedrijfsleven en amateurs kunnen nieuwe vormen van culturele impulsen en initiatieven ontstaan.

Den Haag Zuid-West

Wijk met open karakter

In 1949 werd door W.M. Dudok het structuurplan voor wederopbouw van de Haagse wijk Zuid-west gepresenteerd. Het ideaal is 'licht, lucht en ruimte'. Het plan kenmerkte zich door een 'open karakter'. De verschillende woonwijken werden van elkaar gescheiden door brede groenstroken en groene buffers. De invulling hiervan zou ten behoeve van recreatie en gemeenschapszin komen. Ook binnen en tussen de 'stempels' (bouwblokken van elkaar gescheiden door open stroken) was ruimte gemaakt voor gemeenschappelijk gebruik. Het projectvoorstel DIY/DHZW haakt in op deze oorspronkelijke opzet van de wijk. Het gevoel allemaal mee te werken aan de wederopbouw leidde tot een grote saamhorigheid onder de Nederlanders.

Van collectief naar individueel

Door woningnood en tekort aan bouwgrond is in de loop der jaren afgeweken van het originele bouwplan. Vanaf 1965 is hoogbouw aan het plan toegevoegd. Daarnaast is in de afgelopen 10 jaar, door behoefte aan 'grondgebonden huizen', veel van het gemeenschappelijk groen opgeofferd. De gemeenschappelijke binnentuinen moeten plaats maken voor particuliere tuinen. Onder de druk van maatschappelijke 'beheersbaarheid' zijn de resterende open groenstroken volgebouwd met woningen en worden verschillende functies geclusterd. School,

bioscoop en buurtcentrum worden gecombineerd tot een buurtontmoetingscentrum. In sociaal-cultureel opzicht is er de afgelopen decennia weinig gebeurd in Zuid-West.

Gevolg is dat het 'nieuwe' Den Haag Zuid-west een culturele woesternij met georganiseerde en samengeklonterde beheersbare functies is. Rest-ruimte voor ongedefinieerd cultureel gebruik ontbreken, hierdoor is er geen voedingsbodem voor het ontstaan van nieuwe culturele impulsen en initiatieven.

DIY in DHZW

Parallel aan het doe-het-zelf in de jaren zestig/zeventig ontwikkelde zich in Den Haag Zuid-west een nieuwe jeugdcultuur die zich afzette tegen de burgerlijkheid. Pleintjes, parken en kelders vormden een vruchtbare voedingsbodem voor nieuwe popmuziek en latere schrijvers, cabaretiers, journalisten en politici.

Met het projectvoorstel 'DIY/DHZW' willen we buurtbewoners de mogelijkheid bieden om zelf geïntieerde projecten te lanceren.

Een (schets)voorbeeld van een DIY/DHZW-activiteit:

Modeshow DHZW

Samen met een aantal mode-ontwerpers en grafisch ontwerpers zijn een aantal buurtbewoners een project gestart in het kader van DIY/DHZW. Deze groep heeft een ruimte en toegeëigend door deze wit te schilderen. Gedurende enkele weken hebben de professionals en amateurs op deze plek samengewerkt om een nieuw fashion-merk op te zetten. Met hulp van het bedrijfsleven (textielabrikant/drukker/etc) heeft dit geresulteerd in een collectie die door middel van een modeshow publiekelijk is gemaakt. Het project heeft in totaal een aantal maanden geduurd en is na afloop verplaatst naar een andere locatie, waar een ander project gestart zal worden.

De nonplaces geven bewoners/gebruikers de mogelijkheid zich creatief en intellectueel te uiten. Normaliter beschikken zij niet over de Tools, Skills en ruimte om een dergelijk project te realiseren. Met DIY/DHZW willen we mensen inspireren en laten participeren. Op deze manier krijgen bewoners meer binding met de wijk en burens. DIY/DHZW heeft zich niet altijd aan de oppervlakte af te spelen. Het project kan zich ook tijdelijk verplaatsen naar ondergrondse restruimtes of virtuele restruimtes.

DIY/DHZW in steekwoorden

Subcultuur door geen cultuur
Reclaim DHZW
Nieuwe identiteit
Als parasiet of virus
Bewoner=gebruiker
Ambacht versus digitaal
Professional werken samen met buurtbewoners
Kaders doorbreken
Ontclustering van functies
Open gebruikersfunctie
Non-places/empty spots/niks/wit/blanco/white spaces

DIY/DHZW projectstorm

Ruimte claimen, eigen magazine, eigen merk opzetten (DIY/DHZW©), witte posters door de wijk verspreiden, tijdelijke expositieruimtes/galleries, bewoners eigen feest laten organiseren, straatfeest, pannacontest, muziekproductie, wijkmuseum, straatkunst, DIY/DHZW logo, DIYfestival, animatie en korte filmfestival, lancering eigen website, cultuurkiosk, exposities in (witte) bushokjes, stand-up comédie, poetry slam, eigen (lokale, online) nieuwszender, tijdelijke hotels, kook-workshops....

DIY Do It Yourself

DIY (Do-It-Yourself) is de Engelse afkorting van 'doe-het-zelf', in de gebruikelijke betekenis van doe-het-zelf-winkel, etc.

Het is daarnaast een houding waarbij mensen dingen zelf in de hand nemen in plaats van het aan 'experts' (zoals grote bedrijven) over te laten. Voorbeelden van DIY culturen zijn de indiescene en de punk- en hardcorescene. Hier werden en worden veel platen uitgebracht op kleine onafhankelijke labels, veelal door de fans zelf opgericht, men laat zelf t-shirts bedrukken, schrijft zelf muziekbladen ('fanzines'), etc.

Bron: www.wikipedia.org

In de jaren 90 werd de kunst getekend door individualisme. Nu in de jaren nul is het idealisme weer terug. Kunstenaars, muzikanten, ontwerpers en andere creatieven stampen met grote regelmaat eigen projecten uit grond. Steeds vaker worden tijdschriften in eigen beheer uitgegeven. Het internet is steeds vaker een podium voor de huidige DIY-cultuur. Iris Uffen richt bijvoorbeeld Kanaal 0 op. "Ik wilde een platvorm oprichten voor de alternatieve elektronische muziek en kunst, die nergens ander behandeld wordt".

Ook in de 'mainstream' wordt do-it-yourself steeds populairder. Een mediabedrijf is een project gestart waarbij ze gebruik maakt van het feit dat half Nederland met een camera in zijn telefoon op zak loopt. Op scoops.nl kun je het laatste nieuws volgen welke bestaat uit foto's, video's en tekst van duizenden 'burgerjournalisten'.

Customizen (bekende vorm van DIY) is inmiddels al een aardig ingeburgerd fenomeen. Producten kunnen worden toegeëigend door de consument het na verkoop te laten customizen. Voorbeelden hiervan zijn; de zelf samen te stellen freitag-tassen, de zelf in te kleuren adidaschoen of hyves internetpagina's waar je zelf de look van kunt bepalen.

Jacqueline Heerema (1958) is opgeleid aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag in de traditie van Joop Beljon, in een tijd waarin kunstenaars omgeving als essentie waardeerden en de stad met haar gebouwen en pleinen podium van kunst werd. Sindsdien is er veel en toch ook weer niets veranderd.

'Ik noem haar ROOS' vanaf 2000

Jacqueline Heerema ontwikkelt vrij werk en werken in opdracht als beeldend kunstenaar en organisator. Naast werkelijke beelden creëert Heerema denkbeelden, nav de wijze waarop zij met haar publiek naar de omgeving kijkt, en er al dan niet deel van is, participeert en zich commiteert. Zo maakt de reconstructie van een jeugdherinnering in het haakproject 'Ik noem haar ROOS' in een hoerenstraat voor publiek een haast onontkoombare fysieke confrontatie met kwetsbaarheid en beeldvorming mogelijk.

Mijn Stad | Jouw Stad, Delft 2001

Als katalysator gebruikt Heerema persoonlijke verhalen, meestal met publiek en betrokkenen verzameld. Verwantschappen bepalen de vorm, interactie maakt het werk. Heerema zoekt vormen om de intimiteit van deze persoonlijke verhalen tijdelijk zichtbaar te maken in de openbare ruimte. Zij wil de routine van het kijken doorbreken door een verwar- ring tussen privé en openbaarheid

te realiseren.

En... wanneer heeft u voor het laatst geschommeld?! 2001

In tijdelijke en vaak surrealistische installaties wordt publiek betrokken in een wisselwerking van betekenis en betekenisgeving van kunst en cultuur in de dagelijkse context. Zo is er letterlijk sprake van een grens-ervaring als publiek kan schommelen in het raamkozijn van TENT in de Witte de Withstraat in Rotterdam: van de besloten kunst ruimte naar de openheid van de straat.

Ontmoeting onder de Bomen, 2002 en Groeten uit Den Haag, 2002

Gewone voorwerpen als bloembakken op straat kunnen figureren in werk van Heerema. Door herpositionering van alledaagse voorwerpen binnen de kunstcontext stelt Heerema de actuele vraag naar de maatschappelijke relevantie van kunst in beeldvorming en betekenisgeving. Door zichtbaar te maken wat er al is roepen haar werken bij publiek verwondering en vervreemding op. Soms is het de kunst van het weglaten, zoals bij de performance 'Jacqueline Heerema snoeit in de stoffering van de stad'.

Museum Oostwijk, vanaf 2002

Heerema maakt omgeving beleefbaar, ervaarbaar en leesbaar. Publiekparticipatie groeit met de jaren en het ontwikkelen van tools om nieuwe betekenislagen toe te voegen is daar onderdeel van. In 2003 heeft Heerema met bewoners

het concept 'Museum Oostwijk' gelanceerd, waarbij de Vlaardingse

woonwijk tot museum is uitgeroepen. Alles en iedereen, toen en nu is onderdeel van de Collectie van het museum. Museum Oostwijk is geen museum in de klassieke betekenis van het woord, maar een concept dat als een koepel over de Oostwijk ligt. Doel van het museum is een verbinding vormen tussen alle verhalen, voorwerpen, plekken en personen in de Oostwijk en daarmee het karakter van de Oostwijk en de betekenis die de wijk heeft voor haar bewoners zichtbaar maken. In Museum Oostwijk wordt de culturele identiteit van de bewoners zichtbaar en ervaarbaar gemaakt door raakvlakken te onderzoeken en verbindingen te leggen. Daarvoor worden op verschillende niveau's (populair, kunsthoudelijk en wetenschappelijk) projecten geïnitieerd. In 2005 met ondermeer projecten van Marije Schuurman Hess, Eric van Straaten en Felix Janssens/TCHM.

Hot Red Lokaal 2001-2003

Onderdeel van haar werk vormen ook de projecten waarbij Heerema de rol van initiator, organisator of regisseur vertolkt en uitwisseling zoekt met collega kunstenaars, vormgevers, architecten en historici. Als organisator van kunstenaarsinitiatief Hot Red Lokaal in Den Haag realiseerde zij een podium voor projecten over kunst, openbare ruimte en publiek met een 20-tal projecten van ondermeer Leo van der Kleij,

Esther Didden en het duo 2Gods-Ultd. Hot Red Lokaal was deel van de Vastgoedgroep, een bundeling van kunstenaarsinitiatieven in Den Haag. Zij organiseren de 2-maandelijkse kunstwandelpad de Haagse Rondgang. Bij de Haagse Rondgang zijn circa 20 Haagse initiatieven en galeries betrokken.

Kunst en Fietswerk, WindMee vanaf 2002

Als coordinator van WindMee2004 van de stichting Kunst en Fietswerk ontwikkelt Heerema de context voor een nieuwe benadering van een kunstfietsroute als mentale en fysieke verplaatsing. Ism kunsthistorica Ingrid van Santen en vormgever Felix Janssens/TCHM en met deelname van Sjaak Langenberg/Rosé de Beer, Barbara Visser, Adriaan Nette, Saskia Janssen, Esther Polak en Zeger Reyers is zomer 2004 voor het eerst de kunstfietsroute WindMee operationeel.

De Satellietgroep vanaf 2005

Begin 2006 is 'De Satellietgroep' in het leven geroepen met als voor- naamste doel een plek voor kunst en cultuur aan/in zee te veroveren. Als kunstprojectontwikkelaar wil de Satellietgroep wil door middel van verschillende projecten inspireren, infiltreren en realiseren. Een van de projecten is Satellieteiland, een kunst eiland voor de kust van Zuid-Holland. Ism met antropoloog Marianne Volleberg, architect Andries Micke en grafisch ontwerpers Hederik van der Kolk en Bas de Koning.

In 2003 na het afstuderen aan de Hogeschool van de Kunsten zijn Hederik van der Kolk (1978) en Bas de Koning (1977) het ontwerp bureau Duel gestart. Zij werken samen met opdrachtgevers uit zowel de commerciële als de culturele wereld. Duel houdt zich niet bezig met een bepaald gebied binnen de grafische vormgeving, maar is geïnteresseerd in alles wat de beeldcultuur betreft. Duel onderzoekt de kaders van haar vakgebied en begeeft zich er buiten. Transdisciplinaire samenwerkingsverbanden spelen daarbij een belangrijke rol.

Hederik van der Kolk

2000 Propedueuse Hogeschool voor de Kunsten Arnhem

2002 Stage bij ontwerp bureau Lava in Amsterdam

2003 Afgestudeerd aan de Hogeschool voor de Kunsten

2003 Ontwerpbureau Duel opgericht in Den Haag

2005 Startstipendium Fonds BKVB

Bas de Koning

2000 Propedueuse Hogeschool voor de Kunsten Arnhem

2002 Stage bij ontwerp bureau Machine in Amsterdam

2003 Afgestudeerd aan de Hogeschool voor de Kunsten

2003 Ontwerpbureau Duel opgericht in Den Haag

2005 Startstipendium Fonds BKVB

Hieronder zijn enkele van onze projecten uitgelicht:

2003 Struikelblok

Voor zijn eindexamen ontwikkelde Hederik van der Kolk een 10.000 pagina's tellend boek onder de naam 'Struikelblok'. Met behulp van dit boek kon het publiek ondervinden hoe het is om te lezen met dyslexie. Het boek is onderdeel geweest van de volgende exposities:

- Een boek, is een boek, is een boek

CODA Apeldoorns Museum

- De A van Arnhem **Museum voor**

Moderne Kunst Arnhem

- Stemrust **Het Wilde Weten**

Rotterdam

2004 Interieur Outside

Samen met 3d ontwerper Ruben Feenstra heeft Duel een serie stoelen ontworpen met de naam 'Brand-scape'. De stoelen vormen samen een drieluik welke een verschuiving van landschappelijk naar grootstedelijk illustreerd. De stoelen zijn onderdeel geweest van de expositie *Interieur Outside* in **Het Museum voor Moderne Kunsten in Arnhem**.

2004 Workspace Zaal5

Zaal5 is een podium voor beeldcultuur in het Filmhuis Den Haag. Sinds 2004 wordt in Zaal5 de ontwerp-wedstrijd 'Workspace' georganiseerd. Ontwerpers, kunstenaars en andere creatieven worden gevraagd een locatiegebonden ruimtelijke installatie te ontwerpen. Voor deze jaarlijkse projectprijs ontwikkeld Duel het grafische ontwerp.

Voor Workspace05 in 2004 maakte Duel een posterserie. De eerste serie kondigde de wedstrijd aan. Later werd over deze serie heen gezeefdrukt om de twee winnende projecten aan te kondigen. De posterserie werd ondersteund door een korte film die werd gedraaid in het filmhuis.

Ook voor Workspace06 en Workspace07 verzorgde Duel het grafische ontwerp.

2005 PEK Filmfestival

Iedere 3 jaar organiseert Filmstad Den Haag het PEK Filmfestival. Tijdens dit festival wordt er aandacht geschonken aan de poëtische, experimentele en kunstzinnige film. Voor het festival verzorgde Duel de festivalkrant, timetables, posters, banners, etc. De kleuren van licht (en film) rood, groen en blauw vormden de basis van het grafische ontwerp.

2005 DCR

In april 2005 nam Duel zijn intrek in het door de gemeente als broedplaats bestempelde pand aan de Constant Rebecqueplein (DCR). Vanaf het begin heeft Duel zich niet alleen als ontwerpers ingezet voor het pand, maar ook op organisatorisch vlak. Daarnaast is Duel een samenwerkingsverband met een aantal ontwerpers, kunstenaars en architecten uit het pand.

2006 Satellietgroep

Begin 2006 is 'De Satellietgroep' in het leven geroepen met als voorname doel een plek voor kunst

en cultuur aan/in zee te veroveren. Als kunstprojectontwikkelaar wil de Satellietgroep wil door middel van verschillende projecten inspireren, infiltreren en realiseren. Eén van de projecten is Satellieteiland, een kunsteland voor de kust van Zuid-Holland. Ism met kunstenaar Jacqueline Heerema, antropoloog Marianne Volleberg, architect Andries Micke.

2006 DSO

De vraagstelling vanuit de gemeente was een kunstwerk te ontwikkelen voor op het pleintje aan het einde van de Weimarstraat. Duel reageerde op deze vraag met een conceptschets voor een plan voor de gehele Weimarstraat, waarbij bewoners en bezoekers kunnen participeren aan het project.